

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ รูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
ของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เขียน นางสาวชานุช ชัยประเสริฐ

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องรูปแบบการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาหลักการและรูปแบบในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของศูนย์บำบัดแสงอรุณอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) เพื่อศึกษาผลที่ผู้ติดยาได้รับจากการเข้ารับการบำบัดรักษาฟื้นฟูยาเสพติดตามรูปแบบวิธีการของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน 3) เพื่อวิเคราะห์ข้อจำกัดแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาวิธีการในการดำเนินงานเกี่ยวกับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ของศูนย์แสงอรุณอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อนำไปสู่ขอเสนอการพัฒนา นโยบายของรัฐบาลในด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และ 4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 4 คน ผู้เข้ารับการบำบัด รักษา และผู้ผ่านการบำบัดยาเสพติดจากศูนย์แสงอรุณ ทั้งในส่วนของผู้บำบัดที่อยู่ในพื้นที่เป้าหมาย และนอกพื้นที่ จำนวน 15 คน กลุ่มผู้นำทางการและผู้นำทางธรรมชาติในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 10 คนและกลุ่มองค์กรภาคีพันธมิตรที่ทำงานประสานและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์แสงอรุณ จำนวน 7 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่การสัมภาษณ์และการสังเกต

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

- 1) หลักการในการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือระบบสมัครใจ การบำบัดรักษาจะเน้นความสมัครใจ โดยมีรูปแบบการบำบัดรักษา 2 ส่วนคือ การรักษาทางกายควบคู่ไปกับการรักษาทางจิตใจ
- 2) ผลที่ผู้ติดยาได้รับภายหลังจากเข้ารับการบำบัดรักษากับศูนย์แสงอรุณ คือ สามารถเลิกยาเสพติดได้ เกิดการพัฒนากระบวนการทางความคิด การพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านการดำรงชีวิต การศึกษาเล่าเรียน และการประกอบอาชีพในสังคม
- 3) ข้อจำกัดในการดำเนินงานของศูนย์แสงอรุณที่สำคัญคือ จำนวนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ที่มีจำนวนน้อย แต่ภาระงานมาก รวมทั้งกระบวนการการบำบัดรักษา ยังไม่มีการรองรับในเชิงงานวิชาการ โดยแนวทางปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา คือ ต้องเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์แสงอรุณ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ทั้งในด้านวิชาการ มาตรฐานการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
- 4) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของศูนย์แสงอรุณ อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน คือ จำนวนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์แสงอรุณที่มีน้อย ไม่เพียงพอต่อภารกิจของศูนย์ ปัจจัยในเรื่องของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่ที่ยังมีความรุนแรง อีกทั้งนโยบายและมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของรัฐบาลที่ยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงของสถานการณ์ปัญหาเสพติดในพื้นที่

Independent Study Title	Sangrrun Center's Model of Treatment and Rehabilitation for Drug Addicts, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son
Author	Miss Chayanoot Chaipasert
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Associate Professor Siripong Ladavalya Na Ayuthya

ABSTRACT

This Independent Study, “Sangrrun Center’s Model of Treatment and Rehabilitation for Drug Addicts, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son”, aimed to 1) investigate the principles and forms of the treatment and rehabilitation for the drug addicts at Sangrrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son; 2) investigate the results from the treatment and rehabilitation; 3) study the limitations as well as improvement and development guidelines in the operations related to the treatment and rehabilitation for the drug addicts at Sangrrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son in order to propose the government to improve the treatment and rehabilitation for drug addict policy; and 4) examine the factors affecting the operations of the treatment and rehabilitation for the drug addicts at Sangrrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son.

There were 36 participants in the study which included 4 officers from Sangrrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son, 15 patients and those who were treated at Sangrrun Center (including those who were and were not from the target area), 10 leaders (official and non-official) from the target area, and 7 officers from associate partners supporting and working in coordination with Sangrrun Center.

The findings are as follows:

- 1) The main principle of the treatment and rehabilitation for the drug addicts at Sangrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son was a voluntary system. The forms included physical and mental treatments.
- 2) The results from the treatment were the drug addicts could quit drugs and they could improve their thinking process. In addition, they could improve themselves in terms of lifestyle, education, and career.
- 3) The main limitations were the workload of the limited number of staff and the treatment process was not academically certified. In addition, the improvement and development guidelines consisted of increasing the number of staff as well as improving the quality of the staff in terms of academic and the standards of the treatment and rehabilitation for the drug addicts.
- 4) One of the factors affecting the operation of the treatment and rehabilitation for the drug addicts at Sangrun Center, Amphoe Pai, Changwat Mae Hong Son was the inadequate number of staff. Another factor was the crisis drug situation in the area. Finally, the government's policies and measures in preventing and solving narcotics problems were not in line with the real situations in the area.